

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика (Образователни и информационни технологии)”

Автор на дисертационния труд: Стоян Съйков Съев

Тема на дисертационния труд: „**Web базираните технологии – средство за оптимизиране на обучението (Web 2.0 технологиите в подпомагането на проектно-базираното учене)**”

научен ръководител: проф. д-р Румяна Пейчева-Форсайт

Рецензент: доктор Галин Борисов Цоков, професор в Пловдивския университет

1. Общо описание на представените материали

Със заповед РД 38-385/08.06.2016 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “ **Web базираните технологии – средство за оптимизиране на обучението (Web 2.0 технологиите в подпомагането на проектно-базираното учене)**” за придобиване на образователната и научна степен ‘**доктор**’ в област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика - Образователни и информационни технологии). Автор на дисертационния труд е Стоян Съйков Съев – докторант към катедра “Дидактика” към Факултета по педагогика..

Представеният от докторанта комплект материали на хартиен носител е в съответствие със ЗРАС и Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ, като включва всички необходими документи.

Дисертационният труд е разработен на 174 машинописни страници текст и 35 страници приложения. Авторът е използвал 83 литературни източника (35 на кирилица и 48 на латиница). В структурно отношение работата се състои от увод, пет глави и заключение. Приложени са 15 броя публикации.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът Стоян Съйков Съев е роден през 1976 година. Завършва висше образование специалност "Социална педагогика" във Факултет по начална и предучилищна

педагогика към Софийски университет "Св. Климент Охридски" през 1999 г. През 2001 г. придобива магистърска степен в СУ „Св. Климент Охридски”, специалност *Мениджмънт на социалните дейности*. Докторантът е специализирал в Института по образованието, Лондонски университет - Изследване и развитие на информационните и комуникационни технологии в образованието /2004 г./. От 2006 година Стоян Съев е преподавател (асистент) по „ИКТ в социалната работа“ и „ИКТ в неформалното образование“ във Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски”. През последните години работи като експерт, обучител и дизайнер на електронно съдържание в редица проекти, свързани с дистанционното електронно обучение на Института по публична администрация, Факултет по телекомуникации към Технически университет-София, Факултет по математика и информатика към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и Факултета по педагогика към Софийски университет.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраната от докторанта тема е актуална не само за педагогическата теория, но и за образователната практика. Тя има своите проекции по отношение на актуалното състояние българската образователна система. Това е така, защото проблемите, разработени в дисертацията, третираат един особено актуален и важен за педагогическата теория и образователната практика проблем – възможностите за по-широко прилагане на проектно-базирано обучение. Още повече, че изследването на г-н Съев е насочено към интегрирането на Уеб 2.0 технологии и проектно базираното обучение в условията на „хибридното“ обучение, съчетаващо академичното взаимодействие в реална и виртуална среда, иновативен проблем, който е слабо изследван в българската педагогическа литература. В този смисъл разработената от докторанта тема е актуална и има своята научна стойност и в теоретичен и научно-приложен план.

4. Познаване на проблема

Докторанта познава много добре състоянието на изследвания проблем в науката, оценява критично и творчески литературния материал и прави комплексен анализ на теоретичните постановки.

5. Методика на изследването

Избраната методика на изследване като цяло позволява да се постигане поставената цел и да се получи адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

В структурно отношение дисертационният труд се състои от увод, пет глави и заключение. В **Увода** авторът споделя мотивите насочили го към избора на разработената тема, очертава аргументирано теоретическа и практическа значимост на труда. Тук са формулирани обекта, предмета, целта, основните задачи и изследователски въпроси на изследването, които са адекватни на изследвания проблем.

В първа глава **Уменията на 21-ви век и студентите на 21 век** се разглеждат когнитивните особености на студентите на 21-ви век, техните потребности, очакванията им към образователната система в съдържателен план и профила на студента на 21 век. Отново тук е осъществен задълбочен анализ по отношение на научната литература, свързана с изясняването на същността и особеностите на проектно базираното обучение в неговата класическа форма.

Втора глава е озаглавена **Характеристики и оценка на педагогическите възможности на Уеб 2.0 технологиите в условията на проектно-базирано обучение**. Тук се представят поредица от примери за интегриране на избраните за използване в настоящото изследване Уеб 2.0 технологии (уики, Flickr, блог, видкаст и виртуална учебна среда) в проектно базирано обучение и положителните аспекти от тази симбиоза. Определени са възможностите и ограниченията на съчетанието на Уеб 2.0 технологиите и проектно базираното обучение. Безспорен плюс на тази част от дисертацията е факта, че тя завършва с изводи, в които са дадени основни препоръки за начините за интегрирането на Уеб 2.0 технологиите в педагогическия процес.

В трета глава **Методология и организация на емпиричното изследване** е представена методологията на изследването, в която се комбинират качествени и количествени методи за събиране на информация. Този подход при определяне на методологията на емпиричното изследване е конструиран изключително сполучливо по отношение на основните цели на дисертацията и изследователския проблем за ефекта от интеграцията на нови технически средства и нов дидактически модел в реален академичен курс.

Четвърта глава **Изследване на интегрирането на Уеб 2.0 технологии и проектно базираното обучение в курс от смесен тип (анализ на резултатите)** представя резултатите от проведеното емпирично изследване. Анализът на резултатите, направен в следващите точки, е силна страна на дисертацията. Авторът демонстрира умения за количествен и качествен анализ, за разкриване и интерпретиране на причинно-следствени връзки. Анализирани са етапите на изграждане и прилагане на педагогическия модел на конструирания курс. Установени са условията за активно учене на практически приложими

знания и умения за същността и функциите на Уеб 2.0 технологиите и работата с електронна учебна среда, необходими за ефективна екипна работа на студентите в среда на смесено обучение. В този смисъл изследването изпълнява и една от основните си задачи – установява се, че съчетаването на проектно базирания подход на обучение с Уеб 2.0 технологиите във висшето образование оптимизира недостатъците на проектно базирания подход спрямо традиционната форма на обучение. Текстът се съпътства и с богато онагледяване с таблици, схеми и диаграми, което е също безспорен плюс на дисертацията.

В пета глава **Педагогически модел на университетски курс, базиран на интеграцията на Уеб 2.0 технологиите и проектното обучение в смесен курс** се описват отделните етапи на курса - целеполагане, предварителна диагностика, учебни материали, учебни дейности, оценяване. Представя се и последователността на интегрирането на отделните технологии, както и организирането им в общ проект, който продължава през целия курс. Тази глава завършва с препоръки към реализирането на апробирания педагогически дизайн в практиката, които имат значение за ефективното бъдещо прилагане на академични учебни курсове от смесен тип.

Дисертационният труд завършва със **Заключение**. Тук на базата на извършения анализ на резултатите от емпиричното изследване, авторът прави подробни изводи относно ефективността на разработения и апробиран от него педагогически модел. Формулирани са и конкретни насоки за бъдеща работа в областта на интеграцията на Уеб 2.0 технологиите и проектно базираното обучение в учебните програми в областта на висшето образование.

Като цяло дисертационният труд печели със своите положителни черти, които могат да бъдат обобщени в няколко основни момента:

- Значимост и актуалност на разработения проблем;
- Задълбоченият, комплексен анализ на теоретичните основи на уменията за учене и иновации и съответстващия на тях профил на студента на 21 век;
- Разкриване на същността на Web 2.0 технологии, тяхното приложение в сферата на образованието и то в условията на проектно-базирано обучение;
- Осъществено на много добро ниво емпиричното изследване;
- Конструираният, авторов модел за обучение на студенти /модел на университетски курс/, базиран на интеграцията на Уеб 2.0 технологиите и проектно базирания подход на обучение.
- На основата на много добрия количествен и качествен анализ на резултатите от изследването, авторът формулира значими обобщения, свързани с изследваната проблематика.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Научните приноси на дисертационното изследване могат да се сведат до следното:

- **Теоретико-научни приноси**

- Изведена е концептуална рамка на сечението „проектно-базирано обучение“ и „учене с помощта на Уеб 2.0 технологии“ като теоретична основа за дизайн на университетски курс.
- Създадена е концептуална рамка за оценка на университетски курс от смесен тип и неговата ефективност по отношение на формиране на уменията на младите хора за живот и кариера през 21ви век.

- **Научно-приложни приноси**

- Разработен е педагогическия модел на дизайн на курс от смесен тип с интегрирани Уеб 2.0 технологии в контекста на проектно-базираното обучение като той е апробиран в конкретен курс за подготовка на студенти от специалност Социални дейности.
- Усъвършенстван е дизайна на авторския курс от смесен тип, въз основа на резултатите от емпиричното изследване, което го прави по-концептуализиран, в определена степен алгоритмизиран и приложим в по-широк образователен контекст.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантът е приложил 15 броя публикации по темата на дисертацията, от които две глави от книги /в съавторство/, една студия, две статии в научни списания и 11 статии в научни сборници. Броя, характерът и качеството на публикациите напълно съответстват на изискванията на СУ за публична защита на дисертационния труд и в голяма степен отразяват същността и постигнатите резултати в дисертационното изследване.

9. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата, отразява точно структурата и основните резултати, постигнати в дисертацията.

10. Критични забележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят някои бележки и препоръки:

- Дисертацията би спечелила, ако в заглавието /конкретизацията в скобите/, бе използван терминът „проектно-базираното обучение”, а не „проектно-базираното учене”.
- Въпрос: Кои основни фактори затрудняват прилагането на Уеб 2.0 технологиите, интегрирани в проектно базиран модел при „смесеното“ обучение в академична среда?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния правилник на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторантът Стоян Съев **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Стоян Съйков Съев в област на висше образование: 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.2. Педагогика, докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика (Образователни и информационни технологии)“.

23.08 2016 г.

Рецензент:

(проф. д-р Галин Цоков)